



Сергеева Лариса Миколаївна – доктор педагогічних наук, професор кафедри професійної та вищої освіти і права ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» НАПН України, Київ, Україна.

Коло наукових інтересів: практиологічні засади управління розвитком закладу професійно-технічної освіти; проблеми теорії та практики професійно-технічної освіти і навчання в умовах європейської інтеграції.

e-mail: lase2508@gmail.com

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0002-7177-3014>

ДОЛАЄМО БАР'ЄРИ РАЗОМ!

(анонс публікації збірника науково-методичних матеріалів за результатами педагогічного експерименту Всеукраїнського рівня «Забезпечення доступності освітнього простору закладу професійної (професійно-технічної) освіти для учнів із порушенням слуху»)

Вийшла з друку збірка науково-методичних матеріалів за результатами педагогічного експерименту всеукраїнського рівня «Забезпечення доступності освітнього простору закладу професійної (професійно-технічної) освіти для учнів із порушенням слуху».

Авторський колектив, а це 20 педагогічних працівників ДНЗ «Одеський центр професійно-технічної освіти» на чолі із директором С. Б. Сущенко, презентував досвід роботи закладу професійної (професійно-технічної) освіти інклюзивного спрямування. Авторами аналізуються питання, серед яких: забезпечення професійної підготовки учнів із порушеннями слуху; виклики розбудови інклюзивного освітнього простору в закладах професійної (професійно-технічної) освіти України; роль мультимедійних засобів навчання та індивідуального планування особистісно-орієнтованої моделі професійного навчання.





Важливість забезпечення доступності освіти для дітей з порушеннями слуху в умовах закладу професійної (професійно-технічної) освіти зумовили вибір теми експериментального дослідження – «Технологія забезпечення доступності освітнього простору професійно-технічного навчального закладу для учнів з порушеннями слуху», яке реалізується на базі ДНЗ «Одеський центр професійно-технічної освіти» упродовж 2016-2018 рр. (наказ Міністерства освіти і науки України № 565 від 25. 05. 2016 р. «Про проведення експерименту всеукраїнського рівня на базі Державного навчального закладу «Одеський центр професійно-технічної освіти» на 2016-2018 роки»).

Актуальність теми експерименту визначалася тим, що одним із гострих сучасних соціальних викликів є стан здоров'я дітей та молоді. Інклюзивна освіта є частиною концепції соціального залучення (соціальної інклюзії), що з'явилася як результат переходу більшості суспільств до демократичних цінностей та виховання поваги до основних прав та свобод людей.

Творчою групою експерименту встановлено, що подальший розвиток інклюзивної освіти в Україні, зокрема у сфері професійно-технічної освіти, передбачає комплексне вирішення питань, пов'язаних з удосконаленням нормативно-правового, організаційно-методичного, кадрового, фінансово-економічного механізмів.

Створення і розвиток інклюзивного освітнього середовища в ЗП(ПТ)О вимагає удосконалення організаційно-методичного механізму, а саме:

- створення умов для повноцінного навчання дітей та дорослих з особливими освітніми потребами у ЗП(ПТ)О (створення безбар'єрного середовища та забезпечення спеціальних пристосувань у навчальних закладах, надання індивідуальної підтримки в ході здобуття професійної освіти, адаптація програм і підручників для ефективного навчання);
- забезпечення підтримки педагогів шляхом організації їхньої співпраці з відповідними фахівцями (дефектологами, психологами, реабілітологами, сурдоперекладачами);
- розробка порядку надання індивідуальної підтримки дитині з особливими освітніми потребами у ході інклюзивного навчання з урахуванням її потреб; індивідуального асистування під час освітнього процесу, отримання та обробки інформації для засвоєння навчальної програми;
- використання ЗП(ПТ)О навчально-методичних матеріалів «Індекс інклюзії» для проведення регулярного самооцінювання із залученням усіх учасників освітнього процесу, громадськості з подальшим розробленням планів розвитку закладу освіти.

Ефективність організації інклюзивного навчання багато у чому залежить від правильно організованої корекційно - розвивальної роботи (комплекси психолого-педагогічних впливів, активне залучення соціального оточення до участі у корекційній програмі), від підбору висококваліфікованих кадрів, задіяних в освітньому процесі. Саме тому необхідно забезпечувати спеціальну підготовку і перепідготовку педагогічних працівників, асистентів педагогів, майстрів виробничого навчання для роботи з дітьми та дорослими з особливими освітніми потребами у навчанні, проводити системну організаційно-методичну, консультативно-роз'яснювальну роботу серед працівників ЗП(ПТ)О, громадськості, батьків з метою формування позитивного ставлення до інклюзивної освіти.

У ході експерименту було визначено, що реалізація інклюзивної моделі освіти потребує розв'язання низки завдань, серед яких: організація освітнього процесу, який би задовольняв професійно-освітні потреби учнів із порушеннями слуху; розробка системи надання спеціальних освітніх і фахових послуг; створення позитивного клімату в учнівському середовищі тощо.

Успішній реалізації такої моделі сприяє ефективна співпраця педагогічних працівників, відповідних фахівців, батьків та учнів. З огляду на це учасниками експерименту було



розроблено освітню програму «Педагогічний супровід учнів із порушеннями слуху в умовах інклюзивного професійного навчання».

Особлива увага приділялася успішності учнів із порушеннями слуху з предметів професійно-теоретичної підготовки в групах за професіями «Монтажник санітарно-технічних систем і устаткування» та «Лицювальник-плиточник» і подальшому їх працевлаштуванню. Результати до-

слідження не засвідчили негативної динаміки у знаннях учнів у процесі спільного навчання. Рівень успішності, як правило, мав стійкий характер.

17 травня 2018 року дружина Президента України Марина Анатоліївна Порошенко відвідала ДНЗ «ОЦПТО». Разом з головою обласної державної адміністрації Максимом Володимировичем Степановим вона зустрілася з учнями інклюзивних груп, відвідала заняття з виробничого навчання в інклюзивних групах з використанням сервісу Classroom через сучасні гаджети (смартфони Meizu – подарунок голови обласної державної адміністрації).



У ході експериментальної роботи з'ясовано, що інноваційною технологією забезпечення доступності освітнього простору для учнів із порушеннями слуху є створення навчально-практичних центрів професійної підготовки. У жовтні 2017 р. розпочав роботу Навчально-практичний будівельний центр з вивчення сучасних будівельних технологій компанії «Кнауф» і Навчально-практичний будівельний майданчик із вивчення сучасних будівельних технологій компанії «Тріора», які доповнили освітній простір Міжрегіонального навчально-практичного центру професійної підготовки монтажників санітарно-технічних систем і устаткування, та Регіонального навчально-практичного будівельного центру з вивчення сучасних будівельних технологій компанії «Хенкель Баутехнік (Україна)».

Збірка науково-методичних матеріалів за результатами педагогічного експерименту всеукраїнського рівня «Забезпечення доступності освітнього простору закладу професійної (професійно-технічної) освіти для учнів із порушеннями слуху» має три розділи:

- Управління розвитком закладу професійної (професійно-технічної) освіти інклюзивного спрямування.
- Освітній простір для учнів із порушеннями слуху.
- Особливості методики викладання навчальних дисциплін у закладах професійної (професійно-технічної) освіти інклюзивного спрямування.

Автори торкаються важливих питань творчого пошуку інноваційних підходів до розбудови інклюзивної освіти як умови розвитку соціальної компетентності учнів із особливими освітніми потребами, професійної мобільності педагога, особливостей методики проведення занять з української мови з учнями, що мають порушення слуху, сучасних педагогічних технологій навчання іноземної мови учнів із порушеннями слуху, використання інфографіки у професійно-технічній освіті, досвіду педагогічного коучингу в підготовці майбутніх фахівців тощо.

Видання стане у нагоді науковцям, докторантам, аспірантам, магістрантам, педагогічним працівникам установ і закладів професійної (професійно-технічної) освіти інклюзивного спрямування.